

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobkyně:

M. G.

státní příslušností Ukrajina

bytem v České republice: P.

zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.

sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky

sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2017 č.j.: OAM-428/ZA-ZA15-ZA17-PD1-2014

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 11. 1. 2017 č.j.: OAM-428/ZA-ZA15-ZA17-PD1-2014 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž jí podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“), nebyla prodloužena doplňková ochrana.
2. Žalobkyně v žalobě namítala porušení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“) a § 12, § 14a, § 53a ve spojení s § 17a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“).
3. Žalobkyně má obavu z nastoupení do boje. Absolvovala vysokoškolské vzdělání na lékařské fakultě a na Ukrajině pracovala jako stomatoložka. Trvalé bydliště měla ve městě Mariupol v Doněcké oblasti. Základní vojenskou službu vykonala v letech 2006-2010 jako zdravotní pracovník na vojenské katedře. Důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2014 byl strach o její život, neboť jako vojenská lékařka v hodnosti podporučík podléhá branné povinnosti. Obává se, že v případě jejího návratu bude povolána do armády a bude nucena nastoupit do boje, a proto se v první řadě obává o svůj vlastní život, neboť si je jista, že by byla vzhledem ke své kvalifikaci a specializaci nasazena přímo do bojové linie. Zároveň za nenastoupení do boje bude trestně stíhána. Také se obává špatné bezpečnostní situace v Doněcké oblasti, tedy v místě jejího trvalého pobytu. Žalobkyně při vyjádření se k podkladům rozhodnutí uvedla, že informace OAMP ohledně situace na Ukrajině považuje za neaktuální. Žalovaný dle jejího názoru nevzal v potaz skutečnost, že podle informace Human Rights Watch ze dne 27. ledna 2016 v zemi původu žalobkyně probíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k ní za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Poukázala rovněž na zprávu Freedom House-Svoboda ve světě 2016-Ukrajina ze dne 27. ledna 2016 a další zprávy týkající se situace na Ukrajině. Zdůraznila, že přechod linie mezi oblastmi kontrolovanými separatisty a vládou zůstává pro civilní osoby značně nebezpečný a představuje značná rizika.
4. Ohledně možnosti vnitřního přesídlení žalobkyně je názoru, že dochází k diskriminaci jak od tamějších obyvatel, tak i přímo od vlády, která není schopna zajistit pro přesídlené osoby důstojné podmínky a ochránit je před diskriminací ze strany tamějších obyvatel.
5. V neposlední řadě žalobkyně zopakovala, že se obává, že v případě jejího návratu bude pronásledována a povolána do armády a bude nucena nastoupit do boje, a proto se obává o svůj život, neboť si je jista, že by byla vzhledem ke své kvalifikaci a specializaci nasazena přímo do bojové linie. Poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, č.j. 5 Azs 18/2008 a měla za to, že žalovaný dostatečně nepřihlédl k situaci v zemi původu, nevzal v potaz relevantní informace a neaplikoval je na její případ. Nevyšel dle jejího názoru ze spolehlivě zjištěného stavu věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a dále nepřihlézel ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo.
6. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost námitek uvedených zástupcem žalobkyně a nesouhlasil s nimi, neboť neprokazují, že by porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobkyně, informace o zemi původu a vydané rozhodnutí. Dle názoru žalovaného nebylo žalobou zpochybněno rozhodnutí správního orgánu, které bylo vydáno v souladu se zákonem. Navrhl žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítnout.
7. Při jednání konaném dne 17. 12. 2018 setrvali účastníci řízení na svých právních názorech a procesních stanoviscích.

8. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
9. Ve správním spise se pro danou věc nacházejí tyto podstatné dokumenty: žádost o prodloužení doplňkové ochrany na území České republiky ze dne 5. 10. 2016, protokol o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 2. 11. 2016, Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 3. 6. 2016 č.j. 103518/2016-LPTP, Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR)-„Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině 16. listopadu až 15. února 2016“ ze dne 3. 3. 2016, Výroční zprávu Human Rights Watch 2016 - Ukrajina ze dne 27. 1. 2016, Zprávu Freedom House – Svoboda ve světě 2016 – Ukrajina ze dne 27. 1. 2016, Zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA – Ukrajina ze dne 13. 4. 2016, Informace OAMP „Bezpečnostní a politická situace na Ukrajině s přihlédnutím ke konfliktu na východě země ze dne 9. 9. 2016, a v neposlední řadě žalobou napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2017 č.j: OAM-428/ZA-ZA15-ZA17-PD1-2014. Ve správním spise se rovněž nachází rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany ze dne 3. 11. 2014 č.j.: OAM-428/ZA-ZA15-K08-2014, jímž mimo jiné byla žalobkyni udělena podle § 14a zákona o azylu doplňková ochrana na dobu 24 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.
10. V žádosti o prodloužení udělené doplňkové ochrany na území České republiky žalobkyně uvedla, že na východě Ukrajiny se stále vedou boje, i když vláda nevyhláší válečný stav. Pro ni tato situace představuje přímou hrozbu. Má obavu i z toho, že bude muset sloužit v ukrajinské armádě, což nechce. V Praze řádně pracuje, do budoucna by se chtěla živit jako dentistka. Práce v oboru zubního lékařství ji baví a chtěla by se celoživotně vzdělávat. Do protokolu o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany uvedla, že žádá o prodloužení doplňkové ochrany, protože v místě, kde dříve na Ukrajině bydlela, probíhá válka, boje za použití dělostřelectva. Poslední místo jejího bydliště ve vlasti bylo ve městě Mariupol (Doněcká oblast). Tam žila se svými rodiči na chalupě. Ve městě Mariupol byl zaveden zvláštní režim, který platí i v Novoazovsku, do 20:00 hod. je možné se po městě pohybovat jen s legitimací, po 20:00 či 22:00 hod. je pohyb po městě už zakázán. Také jí vzkázali sousedé, že se v Mariupolu zastaví vojenská hlídka a ptá se po ní a její sestře. Zprávy o situaci v zemi získává od své matky přes sociální síť skype, zprávy na internetu příliš nesleduje. O přestěhování se v rámci ukrajinského území nikdy neuvažovala. Ve vlasti má otce a matku, kteří žijí na chalupě. Její hlavní obava při návratu do vlasti je její možné povolání do armády. O návratu do vlasti neuvažuje, nepřipadá to pro ni v úvahu.
11. Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 11. 2014 č.j. OAM-428/ZA-ZA15-K08-2014 byla žalobkyni ve smyslu § 14a zákona o azylu jako jedna z forem mezinárodní ochrany na území České republiky udělena na dobu 24 měsíců doplňková ochrana. Správní orgán shledal u žalobkyně v případě jejího návratu do jihovýchodní oblasti Ukrajiny, konkrétně města Mariupolu, že nemůže zcela vyloučit závažné problémy, jejichž dopad na život žalobkyně nebyl schopen předvídat kvůli nepřehledné situaci v této oblasti v dané době. Vzhledem k velkému nárůstu vnitřně vysídlených osob v dané době také nemohl vyloučit vážnou újmu žalobkyně při hledání si zázemí na jiném místě její vlasti.
12. Soud posoudil předmětnou věc následovně.

13. Podle § 53a odst. 4 zákona o azylu *osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále brozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.*
14. K výkladu ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu je třeba především poukázat na to, že jeho konstrukce je založena na klauzuli *rebus sic stantibus*, tedy zásadní či podstatné změně rozhodných okolností. Rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany není rozhodnutím „na zelené louce“, kdy se od základu zkoumají důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu při první žádosti o mezinárodní ochranu. Jádrem prodlužovacího řízení podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu představuje posouzení toho, zda se zásadním způsobem změnily okolnosti, jež vedly k udělení mezinárodní ochrany. Fakticky se jedná o jakýsi přezkum, který vychází z původního rozhodnutí a konfrontuje jej s aktuální situací. Stěžejní důvody, jež dříve vedly k udělení doplňkové ochrany, nelze v prodlužovacím řízení zpětně měnit nebo dokonce doplňkovou ochranu neprodloužit s odůvodněním, že mezinárodní ochrana neměla být v původním rozhodnutí vůbec udělena (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2018 č.j. 4 Az 26/2017-50).
15. V posuzovaném případě byla žalobkyni rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 11. 2014 č.j. OAM-428/ZA-ZA15-K08-2014 udělena doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců. Žalovaný v tomto rozhodnutí na s. 9 uvedl, že bezpečnostní situaci v místě bydliště žalobkyně na Ukrajině nelze považovat za natolik uspokojivou, aby umožňovala její bezpečný návrat do vlasti. Žalovaný s odkazem na citované informace uzavřel, že v současnosti dochází v Doněcké a Luhanské oblasti k ozbrojeným střetům jednotlivých uskupení separatistů a zástupců vládní moci a bezpečnostní situace je aktuálně značně zhoršená i v dalších místech na jihu a východě Ukrajiny. Podle uvedených zpráv je v bojích používána těžká technika, včetně tanků a raketových systémů, dochází k raketovému ostřelování obcí v uvedených oblastech a při těchto akcích dochází ke ztrátám na životech civilistů. V souvislosti s touto situací UNHCR zaznamenává nárůst počtu vnitřně vysídlených osob, které se potýkají s řadou problémů při získávání přístupu k sociálním službám, a to zejména tehdy, když nemají příslušné doklady, potýkají se s potížemi při přihlašování bydliště, bez kterého se mohou potýkat i s dalšími překážkami bránícími v přístupu k jiným administrativním službám. Přestože úřady a také přátelé, rodina a občanská společnost poskytují takovým osobám k dispozici dočasnou ubytovací prostory, možnosti k bydlení se obecně nacházejí ve venkovských oblastech, kde jsou malé šance k nalezení práce nebo jiné obživy. Z tohoto důvodu je pro vysídlené osoby obtížné znovu se stát soběstačnými. Žalovaný rovněž uvedl, že posoudil individuální situaci žalobkyně, která žila ve městě Mariupol v Doněcké oblasti, přičemž aktuálně nemá možnost zajistit si dlouhodobější zázemí v jiné části Ukrajiny, jelikož v Doněcké oblasti žijí i její nejbližší příbuzní a známí, o jejichž pomoc by se případně mohla opřít. V případě

jejího návratu na Ukrajinu tak správní orgán nemůže zcela vyloučit závažné problémy, jejichž dopad na život žalobkyně není schopen předvídat. Žalovaný uzavřel, že v případě návratu žalobkyně do vlasti nelze vyloučit její přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.

16. Žalovaný v napadeném rozhodnutí ze dne 11. 1. 2017 č.j. OAM-428/ZA-ZA15-ZA17-PD1-2014 konstatoval, že došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace v zemi státní příslušnosti žalobkyně ve vztahu k jí prezentovaným potížím, že udělené doplňkové ochrany již není zapotřebí.
17. Soud v této souvislosti uvádí, že skutkový stav zjištěný žalovaným byl zjištěn nedostatečně, což způsobilo i nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
18. Žalovaný na s. 3-4 napadeného rozhodnutí ze dne 11. 1. 2017 odkázal na zprávu Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 9. 9. 2016 o bezpečnostní situaci na Ukrajině s přihlédnutím ke konfliktu na východě země s tím, že bezpečnostní situace na Ukrajině se v roce 2015 relativně uklidnila, ale situace na východě Ukrajiny zůstává nadále napjatá. Bezpečnostní incidenty se soustřeďují k tzv. linii dotyku, hranice mezi územím ovládaným povstanci a vládními jednotkami v Doněcké a Luhanské oblasti. Od znatelného snížení bojů v říjnu 2015 dochází k občasnému propuknutí bojů. Nicméně bezpečnostní incidenty na východě Ukrajiny se omezují výhradně na linii dotyku a v sousedních oblastech – Dněpropetrovské, Charkovské a Záporožské – k žádným bezpečnostním incidentům nedocházelo. Žalovaný dále uvedl, že dle informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva bylo příměří dohodnuté v Doněcké a Luhanské oblasti dále ještě posíleno režimem naprostého klidu, který byl zaveden 23. 12. 2015. Žalovaný připustil, že jak vyplývá z informací Human Rights Watch a Freedom House, situace na východní Ukrajině v Donbaské oblasti je stále vrtkavá, ale podotkl, že se nešíří do dalších oblastí, k eskalacím bojů dochází jen lokálně a většinou na krátké časové úseky. Žalovaný doplnil, že si je nyní jist, že konflikt na Ukrajině je stabilizován a probíhá jen na určitých místech v nepravidelných časových intervalech. Boje mají jednoznačně jen lokální charakter a ve zbytku země je tak bezpečnostní situace v pořádku. Žalobkyně pochází z města Mariupol, které bylo tímto konfliktem v minulosti zasaženo, a ještě dnes nelze vyloučit jisté dopady těchto bojů i na toto místo. Pokud by se žalobkyně cítila na tomto místě ohrožena, vzhledem k izolovanosti tohoto konfliktu se může dle žalovaného přemístit na kterékoliv jiné místo své země, ve kterém je bezpečnostní situace stabilní. V rámci svého přesídlení pak může využít mnoha institutů, které ukrajinská vláda pro vysídlené osoby z těchto oblastí zřídila. Ukrajinská vláda udělala od roku 2014 mnoho kroků, aby svým občanům, kteří opustili svá bydliště na východě země, pomohla. Jak uvádí zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA z 13. 4. 2016: „Vnitřně vysídlené děti a postižení dostávají podle zákona 880 hřiven (37 USD), praceschopné osoby dostávají měsíčně 440 hřiven (18 USD). Rodina nesmí dostat měsíčně více než 2.400 hřiven (100 USD). Podle zákona by vláda měla vnitřně vysídleným osobám poskytovat bydlení, neučinila však za tímto účelem žádné efektivní kroky. Proces registrace vnitřně vysídlených osob a rozdělování pomoci se během sledovaného roku zlepšil. Skupiny poskytující humanitární pomoc mají dobrý přístup do oblastí kontrolovaných vládou“.
19. K otázce možnosti vnitřního přesídlení žalobkyně lze odkázat na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 3. 2018 č.j. 32 Az 5/2017-35:

„Soud dále odkázal i na zprávy, z nichž žalovaný vycházel v obdobných případech, a tudíž jsou jemu i soudu známy z jeho úřední činnosti. Z informace OAMP ze dne 24. 11. 2016 především vyplývá, že počty vnitřně přesídlených osob (dále jen „VPO“) dosahují podle Ministerstva sociální politiky 1,78 mil. osob, nicméně řada organizací uvádí, že statistika zahrnuje pouze zaregistrované osoby a skutečný počet bude spíše vyšší. VPO přebývají převážně v regionech blízkých oblastem, pod kontrolou separatistů s výjimkou Kyjeva, na západě Ukrajiny jich pobývalo pouze minimum. Na podzim roku 2014 přijat zákon „O zajištění práv a svobod vnitřně přesídlených osob“, který stanovuje všeobecný rámec pro poskytnutí ochrany VPO (rovněž ochrana lidských práv) a který byl mnohokrát novelizován. Dle MZV USA došlo v roce 2015 ke zlepšení registrace a distribuce pomoci těmto osobám, ale v některých oblastech je podpora vlády limitována. Podle OHCHR čelily obtížím v ekonomické i sociální oblasti, včetně diskriminace při hledání zaměstnání. V roce 2016 došlo vlivem nové registrace VPO a pohybnostech o místě pobytu k pozastavení sociální podpory pro VOP (vázáno na území kontrolované vládou – ověření adresy pobytu). Z informace Amnesty International ze dne 22. 2. 2017 vyplývá, že Výbor pro odstranění rasové diskriminace zdůraznil množství problémů, kterým čelí VPO (zpráva o Ukrajině z roku 2016). Z informace Ministerstva vnitra Velké Británie (leden 2016) vyplývá, že v roce 2015 publikoval UNHCR, že „mezery v právním a regulatorním rámci týkající se VPO mají nadále negativní dopad a působí těmto osobám problémy při dosahování pomoci ze strany státu, včetně základních služeb.“ V březnu 2015 vláda prodloužila program finanční pomoci pro VPO z roku 2014. Ve většině případů však je poskytovaná částka údajně nedostatečná k tomu, aby pokryla náklady na bydlení, stravu, oblečení a další životní náklady. Finanční pomoc je navíc časově limitována a v přístupu k ní brání mnoho administrativních a praktických překážek, s čímž souvisí těžkosti VPO při zajišťování základních potřeb. Ministerstvo zahraničních věcí USA vydalo materiál Country Reports on Human Rights Practices for 2014, kde poukázalo na mimořádně těžké podmínky osob žijících poblíž Mariupole, vyznačující se zejm. absencí pitné vody, hygienických podmínek, ubytování apod. V září 2015 UNHCR rovněž uvedl, že nezaměstnaní dospělí (věk 21 až 60) nemají na pomoc nárok a mnoho dospělých se tak dostává do stále větší nouze, jak kvůli nedostatku pomoci, tak kvůli neexistenci pracovních příležitostí v oblastech mimo kontrolu vlády. V lednu 2015 UNHCR uvedl, že VPO stále častěji referují o obtížích, které mají při snaze o pronajmutí bytu nebo při hledání zaměstnání. Napětí mezi VPO a místními obyvateli v určitých místech západní Ukrajiny vznikalo kvůli mnoha otázkám (pracovní místa, zdražení nájmu bytů apod.). V některých hostitelských komunitách dává místní obyvatelstvo lidem z Doněcké oblasti za vinu krizi a obviňuje je z politické podpory separatistů, což souvisí s následnou diskriminací VPO na trhu práce a v oblasti služeb (bydlení). Z informace UNHCR ze dne 1. 7. 2014 o Ukrajině se podává, že přestože úřady, přátelé, rodina či občanská společnost poskytují k dispozici ubytovací prostory, možnosti bydlení jsou většinou na venkově, což poskytuje malé šance nalezení práce nebo jiné obživy. Vysídlené osoby se potýkají s řadou běžných problémů při získání přístupu k sociálním službám. Za tehdejších okolností nepovažovalo UNHCR označení Ukrajiny za „bezpečnou zemi původu“ za vhodné, přičemž doporučuje státům její vysídlení z daného seznamu.

...

Soud především poukazuje na to, že žalovaný se při odůvodnění možnosti využití vnitřního přesídlení ubíral zcela formálním směrem, neboť zcela pominul otázku faktické realizovatelnosti přesídlení žalobkyně a možnosti dosáhnout na sociální dávky a služby pro VPO. Je jisté pravdou, že žalobkyně jako jednotlivec bez závazků má větší možnosti najít si bydlení a práci v jiné části Ukrajiny, než kdyby měla vlastní rodinu. Nicméně to nemění v

zásadě nic na tom, že žalovaný má povinnost zdůvodnit, jaké jsou reálné možnosti žalobkyně dosáhnout na státní pomoc a služby v zemi původu. Krajský soud připomíná, že z obsahu citovaných zpráv obsažených ve správním spisu, jakož i dalších zpráv, z nichž žalovaný obvykle při obdobných případech vychází a jsou tak jemu i soudu známy z úřední činnosti (citované shora) skutečně vyplývají zásadní potíže VPO se získáním přístupu k dávkám a službám, které se formálně těmto osobám nabízejí. Jedním z dalších problémů je také diskriminace na trhu práce, která koresponduje s problematickými vztahy většinového ukrajinského obyvatelstva k přistěhovalcům z jihovýchodních oblastí zasažených konfliktem, obzvláště, jde-li o rusky mluvící VPO. Krajský soud má za to, že citované závěry žalovaného z podkladů obsažených ve správním spisu jednoznačně a bez dalšího nevyplynou. Tím samozřejmě krajský soud nijak nepředjímá, k jakému závěru žalovaný po řádném a dostatečném zohlednění všech relevantních okolností stran vnitřního přesídlení v případě žalobkyně dospěje.

Krajský soud podpůrně odkazuje též na závěry uvedené ve svém rozsudku ze dne 9. 1. 2017, č. j. 33 Az 3/2016-34, v němž dospěl v obdobné věci státní příslušnice Ukrajiny stran otázky možnosti vnitřního přesídlení k závěru, že v dané věci „bylo povinností žalovaného náležitě vyhodnotit jí uváděné skutečnosti v pravdivém kontextu ve spise založených zpráv o situaci v zemi původu, a v případě potřeby rovněž doplnit dokazování o další poznatky tak, aby byl skutkový stav zjištěn takovým způsobem, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu). Přitom by měl žalovaný vycházet i z kritérií posuzování efektivnosti a dostupnosti vnitřní ochrany, jak byly formulovány soudní judikaturou.“ Závěry tohoto rozsudku byly oproti podané kasační stížnosti žalovaného potvrzeny Nejvyšším správním soudem usnesením ze dne 13. 4. 2017, č.j. 1 Azs 56/2017 – 35. Žalovaným citované usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. 10 Azs 189/2016-39 se z hlediska rozhodovacích důvodů netýká otázky vnitřního přesídlení, takže poukaz na jeho závěry krajský soud považuje v předmětné věci za nepřiléhavý.

Krajský soud dále upozorňuje na to, že v předmětné věci jde o neprodloužení doplňkové ochrany. Žalovaný je tedy povinen naplnit podmínky citovaného ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu. V souladu s výše citovanou judikaturou musí žalovaný zdůvodnit, že došlo k zásadní a trvalé změně poměrů oproti stavu v době, kdy přiznal žalobkyni doplňkovou ochranu (počátek roku 2015). Odráží se v tom princip legitimního očekávání a zákazu tzv. překvapivých rozhodnutí. O to důsledněji je třeba odůvodnit, zda může žalobkyně v zemi původu dosáhnout efektivní vnitřní ochrany. Těmto požadavkům žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně nevyhověl, krajský soud proto shledal námitky žalobkyně jako důvodné, a tudíž sáhl ke zrušení napadeného rozhodnutí pro důležitou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a nedostatečné zjištění skutkového stavu věci a nezohlednění podstatných skutečností plynoucích ze zpráv o zemi původu.“

20. Citované závěry rozsudku Krajského soudu v Brně jsou plně použitelné i v posuzované věci. S ohledem na zprávy založené ve správním spise i na odůvodnění napadeného rozhodnutí soud uzavřel, že v místě bydliště žalobkyně v zemi původu (Mariupol) nedošlo k natolik zásadní změně, která by odůvodňovala závěr o příznivé bezpečnostní situaci v tomto místě. Situace v jiných částech Ukrajiny (s výjimkou východní Ukrajiny) je však odlišná. Žalovaný uvedl, že žalobkyně může využít možnosti vnitřního přesídlení, při odůvodnění možnosti využití vnitřního přesídlení se však ubíral zcela formálním směrem, neboť zcela pominul otázku faktické realizovatelnosti přesídlení žalobkyně a možnosti dosáhnout na sociální dávky a služby pro vnitřně přesídlené osoby. Je jistě pravdou, že žalobkyně jako jednotlivec bez závazků má větší možnosti najít si bydlení a práci v jiné části Ukrajiny, než kdyby měla vlastní rodinu. Nicméně to nemění v zásadě nic na tom, že

žalovaný má povinnost zdůvodnit, jaké jsou reálné možnosti žalobkyně dosáhnout na státní pomoc a služby v zemi původu. Městský soud v Praze připomíná, že z obsahu citovaných zpráv obsažených ve správním spisu, jakož i dalších zpráv, z nichž žalovaný obvykle při obdobných případech vychází a jsou tak jemu i soudu známy z úřední činnosti (citované shora) skutečně vyplývají zásadní potíže vnitřně přesídlených osob se získáním přístupu k dávkám a službám, které se formálně těmto osobám nabízejí. Jedním z dalších problémů je také diskriminace na trhu práce, která koresponduje s problematickými vztahy většinového ukrajinského obyvatelstva k přistěhovalcům z jihovýchodních oblastí zasazených konfliktem. Zdejší soud má za to, že citované závěry žalovaného z podkladů obsažených ve správním spisu jednoznačně a bez dalšího nevyplývají.

21. Žalovaný tedy v dalším řízení posoudí, nakolik je možnost vnitřního přesídlení žalobkyně reálná a zda žalobkyně může dosáhnout na sociální dávky a služby pro vnitřně přesídlené osoby, popř. zda má reálnou šanci uspět na trhu práce s ohledem na místo v zemi původu, odkud žalobkyně pochází. Vzhledem k tomu, že skutkový stav zjištěný žalovaným je nedostatečný, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí.
22. Pokud pak jde o námitku odůvodněného strachu z pronásledování ze strany příslušníků ukrajinské armády, k tomu žalovaný na s. 4 napadeného rozhodnutí uvedl, že se k této věci ji vyjádřil v rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany žalobkyni ze dne 3. 11. 2014, a tato proti tomuto rozhodnutí nepoužila žádných opravných prostředků. S tímto hodnocením žalovaného se soud ztotožňuje, žalovaný však v dalším řízení posoudí, zda žalobkyně neuvedla nové skutečnosti, které nebyly uvedeny v předchozím řízení, popř. zda i ve vztahu k posouzení této otázky nedošlo k novým skutečnostem odůvodňujícím nové posouzení dané otázky.
23. Z výše uvedených důvodů soud zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], a pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Současně soud vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
24. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanoveními § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci úspěšné žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému správnímu orgánu. Vzhledem k tomu, že žalobkyně je ze zákona osvobozena od placení soudních poplatků, a že je v řízení zastoupena zaměstnankyní neziskové Organizace pro pomoc uprchlíkům, žádné prokazatelné náklady řízení žalobkyni nevznikly; žalobkyně ostatně ani žádné náklady řízení neúčtovala. Z tohoto důvodu soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. prosince 2018

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně